

cken, fir en Tram an aner Richtungen ze huelen, vill méi wäit eraus, wou ee vill Leit mat op de Wee kritt fir hei an d'Stad, a fir d'Dezentraliséierung natierlech.

Mee wierklech: Et si Leit, déi kënnen net mam ëffentleche fueren. An dofir ass et, wéi ech och virdu gesot hunn, ...

(Interruption par la présidence)

... wichtig, aner Moyenen ze hunn, wa mer gären hätten, datt de Gebrauch vum Auto reduzéiert gëtt, an dee muss reduzéiert ginn, well ...

(Interruption par la présidence)

... mir si fënnef op zwielef.

Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An da ginn ech Pa-role après ministre fir den Här Keup.

■ **M. Fred Keup (ADR).**- Jo. Merci. Merci, Här President. Ech wollt do kuerz awer eppes soen. Mir sollten eppes net duerjerneegeheien, an dat ass déi Saach mat engersäits Elektroautoen an anerersäits dann dat, wat een Hybrid Plug-in-Autoen an esou weider nennt. An Dir hutt virdrun och vu Fakenews geschwat. Dat war den Här Turmes. Ech hat virun e puer Wochen eng Broschür a menger Bréifkëscht vun deene Gréngen an do war eng Kurv dran an do stoung, mir wieren elo, ech weess net méi genee d'Zuel, bei 16 % Elektroautoen. Abee, en Hybrid Plug-in-Auto ass awer net en Elektroauto. Dee ka wuel och elektresch fueren, fiert dat awer meeschens och net, a verschiddene Fäll souguer ni. En Elektroauto ass par définition en Auto, dee just elektresch fiert. An do sollte mer déi aner och net mat aschleissen, fir d'Zuele méi schéin ze maachen, wéi se sinn.

Mir begrëssen och, dass Elektroautoe vill benotzt ginn. Et gëtt och vill Situatiounen, wou se och Sënn maachen, grad wann een an der Stad wunnt. Ech mengen, dat ass do eng ganz praktesch Saach. A wann de Portmonni dat hiergëtt: firwat net?

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Keup. Wëllt d'Regierung dorop reagéieren? Dann ass dese Punkt ofgeschlossen.

Motion 1

Mir müssen awer nach zur Motioun kommen, déi vum Här Keup deposéiert ginn ass. Wëllt nach een zu dëser Motioun d'Wuert ergräifen? D'Madamm Stéphanie Empain.

■ **Mme Stéphanie Empain (déi gréng).**- Merci, Här President. Ech wollt elo net méi allze vill zu der Motioun selwer soen, well ech mengen, jiddereen, dee menger Ried nogelauschtert huet, ka verstoen, firwat mer dës Motioun, an där Form, net matdroe kënnen.

Merci

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Empain. Dann huet den Här Goergen d'Wuert gefrot.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Merci, Här President. Ech mengen, et ass elo zwee Joer hier, dunnt hate mer an enger Mobilitéetskommissioun schonn eng Kéier driwwer geschwat, fir et an den Text 2030 ze setzen. Mir Piraten haten dat deemools gefrot. Leider gouf et deemools net ugehall. Mee dofir kënne mer awer genau de Contraire haut maachen, wat hei d'ADR fuerdert, fir der Regierung ze soen: Stopp. Nee, mir fuerderen d'Regierung souguer op, weiderhin déi aner Länner ze iwwerzeegen, fir mat op de Wee vun 2030 ze goen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Et ass dee Wee, dee mer solle goen.

A just fir der ADR eng Kéier kuerz ze soen: Kuckt eng Kéier, dat do si jo elo nach néng Joer, kuckt eng Kéier néng Joer zrëck, wou mer waren, wou mer an néng Joer kënne sinn, wann dat heiten dann a Kraaft géif treden. Also dat ass eng ganz aner Geschicht.

Deementspriedend: Mir müssen aus deene Verbrennungsmotoren eraus. Ech weess, dass dat Verschiddener emotional betrëfft, dass déi dorun hänken, mee mir müssen awer do eraus, wa mer eise Planéit wëlle retten.

Merci.

■ **Une voix.**- Genau.

■ **M. Sven Clement (Piraten).**- Ganz gutt!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Goergen. Dann hat den Här Minister Claude Turmes d'Wuert gefrot.

■ **M. Claude Turmes, Ministre de l'Énergie.**- Also ech mengen, et ass kloer, dass mir vun der Regierung déi Motioun hei net ënnerstëtzen. Mee wann et schonn eng Motioun gëtt, sollt se fachlech awer

richteg sinn. An duerfir misst op d'mannst hanne bei „fuerdert d'Regierung op“ stoen: „hir Aktivitéit fir e Stopp vun den Neumeldunge vun Autoe mat Verbrennungsmotor vun 2030 un um europäeschen Niveau zrëckzezéien“. Well dat ass nämlech dat Eenzege, wat legal méiglech ass.

(Interruption)

An et ass och dat, wat d'Regierung wëlles huet.

An dat, wat Dir hei geschriwwen hutt, ass esou ambigü, wéi viles vun lech!

■ **M. Fred Keup (ADR).**- Nee. Dat ass schonn ...

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Turmes. An dann huet d'Madamm Myriam Cecchetti d'Wuert gefrot.

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).**- Jo. Merci, Här President. Ech wollt och soen, datt mir déi hei natierlech och net matstëmmen. Well hei steet och esou en Ausdrock „déi grouss Majoritéit“. Wat fir eng Quell gëtt do zitéiert? Wou weess een, wat déi grouss Majoritéit denkt a wëllt maachen?

Geet dat op déi Immatrikulationszuelen do zrëck? Ma d'Leit ersetzen hiren Auto, wann et Zäit ass, en ze ersetzen. Si ersetzen en net, wa se eréischt en neie kaf hunn. An dat ass och richteg. An dat ass och gutt esou. Well dat huet och eppes mat CO₂-Emissiounen ze dinn. Aner Leit hunn iwwerhaapt keng Suen, fir sech en Elektroauto ze kafen.

An d'Privatautonomie: Wou fänkt déi un? Wou hält déi op? Bei enger Klimaurgence, déi am Raum steet, wou et ëm d'Iwwerliewe vun der Spezies Mënsch geet, mengen ech, muss ee global an zsummen als Gesellschaft un engem Strang zéien a sou séier wéi méiglech aus deem Verbrennungssystem erauskommen.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Cecchetti. An da geet d'Wuert un d'Madamm Martine Hansen.

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Merci. Ech hu ganz klor gesot: Mir sinn och fir en Aus vum fossille Verbrennungsmotor. An ech weess nach ëmmer net, ob deen allgemenge Verbrennungsmotor ..., wéi d'Positioun do vun der Regierung ass. 2030, ob dat realistesch ass, wësse mer och net genau. An dofir wäerte mer eis enthalen.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Hansen. An da ginn ech nach eng Kéier d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, den Här Fred Keup.

■ **M. Fred Keup (ADR).**- Merci. Merci, Här President. Ech wollt awer kuerz op dat agoen, wat och den Här Turmes gesot huet. Also ech mengen, hien ass jo éischter als grouss Visionär bekannt. A fir hei elo e bëssen, dann do, soen ech elo mol, lerbess seichen ze goen an ze zielen ... Ech mengen, et ass kloer, dat hat ech och an der Ried gesot, dass mer nëmmen eng Méiglechkeet hunn, wa mer dat wëlle maachen. An dat ass, dat op europäeschem Plang ze maachen. Duerfir hu mer dat och net hei derbäi geschriwwen.

Dat anert ass natierlech, wéi mer virdrun och gesot hunn: Realistesch schéngt eis dat heiten net ze sinn.

Zum Zäitplang: d'Piraten hunn dovu geschwat, wat virun néng Joer war an esou weider. Kuckt emol, wéi laang mir brauchen, fir ganz banal Saachen hei am Land ëmzesetzen, fir Saachen ze bauen. Ech wëll elo ...

(Brouhaha)

... Beispiller ginn: Ech mengen, hei si mer och an esou enger Situatioun a mir sollten e bësse méi realistesch sinn, well iergendwann, wann een ëmmer esou Datumer virgëtt, déi een net kann anhalen, da gleewen d'Leit engem näischts méi.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Keup.

Ech mengen, mir kënnen elo zum Vott iwwert dës Motioun kommen.

Vote sur la motion 1

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Da kéime mer elo zum Vote par procura-tion. De Vott ass ofgeschlossen.

An dës Motioun ass bei 4 Jo-Stëmme 35 Nee-Stëm-men an 20 Abstentiounen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain,

Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo) et Claude Wiseler.

5.7499 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés visant à insérer un registre de transparence dans le Règlement de la Chambre des Députés

Mir kommen elo zum Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement 7499 iwwert d'Aféierung vun engem Registre de transparence. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo den honorabelen Här André Bauler, deen de Rapporteur vum Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement ersetzt. A wie kéint dat besser maachen, wéi hien! Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Règlement

■ **M. André Bauler (DP), en remplacement de M. Roy Reding (ADR), rapporteur.**- Merci, Här President, fir déi léif Wieder an d'Vertrauen. Léif alleguer, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi gesot, well de President vun der Reglementskommissioun haut net hei ass, hunn ech de Moie vun der zoustänneger Kommissioun d'Aufgab kritt, fir de mëndleche Rapport a senger Plaz ze iwwerhuelen. Dir gesitt, ech kommen e bëssen zu dësem Rapport wéi d'Jongfra zum Kand. Mee gutt, komme mer direkt zur Saach.

(Brouhaha)

Ëm wat geet et also, ...

(Hilarité)

... bei dëser Proposition de modification, ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

... vun eisem Chambersreglement? Majo, et geet ganz prezis, ...

(Brouhaha)

... ëm d'Aféierung vun engem Transparenzregëster, dee mer an d'Reglement vun der Chamber aschreiwen.

En Deel vun der parlamentarescher Aarbecht besteet, ënner anerem och doranner, fir mat diversen Acteuren a Kontakt ze treden, mat Privatleit, mat Veräiner, Fondatiounen, Federatiounen an och mat sougenannte Lobbyisten, Persounen, déi sech selwer oder anerer, Drëttpersounen also, déi prezis Interessen hunn, vertrieben a wëllen Afloss op d'Politik oder déi legislativ Aarbecht huelen.

All dës Leit kënnen, opgrond vu perséinlechen Erfarungen oder och aus hirer Aktivitéit eraus, un d'Membere vum Parlament, also op eenzel Deputéiert aus deene verschiddene Parteien a Sensibilitéiten, eruntrieden. Dat ka mol sinn, fir Informatiounen ze froen, dat kann och sinn, fir op Mësstänn a Feelentwécklungen opmierksam ze maachen, dat kann awer och ganz einfach sinn, fir Fuerderungen ze stellen a prezis Interesse wouerzehuelen.

Wann eng Privatpersoun dat mécht, gëtt dat dacks als normal ugesinn. Als Member vum Parlament ass et eis Aufgab, op d'Froen an d'Suerge vun de Bierger anzegoen. Wann awer e Lobbyist un e Parlamentarier eruntrëtt, gëtt dat dacks mat engem virsiichtegen, jo, kritesche Blëck gekuckt, well mat deem Wuert Lobbyismus an de Käpp vu ville Leit ganz dacks negativ Bewäertunge matschwéngen.

D'Zil vun den Ännerungen, déi mat dëser Proposition de loi agefouert ginn, ass et, dës Kontakter an en transparente Kader anzeschreiwen. Dat soll also eng kloer Rumm sinn, fir déi Persounen an déi Gruppementer, déi en Deputéierten approachéieren, fir Interessen ze benennen an ze verdeedegen. Duerch dëse Kader soll d'Vertraue vum Bierger an d'Politik erëm gestärkt ginn, andeems fir méi Transparenz gesuergt gëtt.

Zu der Aarbecht an der Kommissioun: D'Proposition fir d'Modifikatioun vun eisem Reglement an dësem prezise Kontext ass den 20. November 2019 vum Här Sven Clement eragereecht ginn. Den 29. November 2019 gouf se du vun der Presidentekonferenz an d'Reglementskommissioun verwisen. Dës huet dunnt an de Méint Mee bis Juni 2021 um Text geschafft.

De President vun der Reglementskommissioun hat och zesumme mam Sekretariat vun der Kommissioun en Dokument ausgeschafft, dat op vereenzelt

Problematiken am Beräich vum Lobbyismus agaan-gen ass. Der Chamberverwaltung e grouss Merci fir all hir Beméiungen an hir Berodung an dësem Zesammenhang.

Am Abrëll 2021 huet d'Kommissioun dem Här Clement seng Propos zrëckbehalen, fir e Lobbyregëster an en Transparenzregëster ëmzewandelen, dat och, wéi am schrëftleche Rapport ze liese steet, fir dësem Projet eng méi ambitiéis Dimensioun ze ginn.

Ab dem 11. Mee 2021 ass dunnt un dësem neien Text geschafft ginn. An der Sëtzung vum 22. Juni vun dësem Joer war den Här Roy Reding als Président-rapporteur genannt ginn. En huet och en éischte Rapport virgestallt, deen deen Ament och eestëmmeg ugehall gouf.

Opgrond vun engem juristeschen Avis, deen d'Konformitéit vun dësen Ännerungen, dëse Modifikatiounen mat eiser Verfassung a Fro gestallt huet, hunnt d'Deputéiert vun der CSV drëms gebieden, fir den Text nach eemol duerchzegoen. An dat gouf dunnt och vun de Membere vun der Reglements-kommissioun zesumme mat der Institutionskommissioun gemaach.

Déi néideg Upassung sinn du virgeholl ginn, an d'Reform vum Text, wéi en elo virun lech läit, sui-véiert dann och d'Recommandatiounen vum GRECO, dem Groupe d'États contre la corruption.

D'Kommissioun huet decidéiert, datt déi eenzel Kontakter net müssen ëffentlech gemaach ginn, mee datt Interessevertreider sech müssen an e Regëster aschreiwen. Ech hat schonn um Ufank vu menger Ried gesot: D'Modifikatiounen sinn drop ausgerichtet, fir méi Transparenz an déi parlamentaresch Aarbecht ze kréien, fir méi prezis ze sinn, fir méi Transparenz ze kréien an de Kontakter, déi d'Deputéiert ënnerhalen, besonnesch am legislative Prozess, wann also un engem Gesetz geschafft gëtt. Heifir gëtt dann elo bei der parlamentarescher Verwaltung en Transparenzregëster opgesat, wou Persounen, déi op déi legislativ Aarbecht Afloss wëllen huelen, sech müssen aschreiwen, an zwar virun all organiséierte Kontakter mat engem Deputéierten, enger Fraktioun oder enger Sensibilitéit. Heivun ausgehall sinn natierlech eenzel Persounen, déi en Deputéierten oder eng Deputéiert dobaussen op der Strooss oder spontan um Telefon uschwätzen oder hinnen iwwer hir perséinlech Situatioun oder déi vun anere Leit erzielen.

Komme mer dann zu den eenzelnen Artikelen. Am éischten Artikel gëtt festgehalen, datt all Deputéierte sech un d'Reegele vum Transparenzregëster muss halen. Hei spillt et och keng Roll, ob e Kontakt bannent oder ausserhalb vun der Chamber stattfënt: am Büro vun enger Fraktioun zum Beispill oder enger Sensibilitéit, am Restaurant, am Café, an engem Veräinssall oder zum Beispill a private Raimlechkeeten. All Deputéiert an all geplangte Kontakt si vun dëse Reegele beträff, wann d'Zil vum Kontakt eng Aflossnam op déi legislativ Aarbecht ass.

Den zweeten Artikel féiert dann d'Transparenzregëster an a reegelt och deem seng Modalitéiten. All Persoun, déi mat engem Deputéierten a Kontakt trëtt, fir Afloss ze huelen op déi politesch Aarbecht, op de politesche Prozess, muss sech obligatoresch am Virfeld, also au préalable, am Transparenzregëster agedroen hunn. Hei bleift allerdéngs ze preziséieren, datt d'Europadeputéiert, staatlech Institutiounen, kommunal an interkommunal Autoritéiten oder och d'Chambres professionnelles - d'Berufskummeren, wéi mir soen - net vun dëser Obligatioun beträff ginn oder sinn. Och Persounen, déi vun engem Deputéierten oder vun der Chamber consultéiert gi fir e juristeschen, en techneschen oder professionnelle Rot, falen net ënnert dës Bedéngung.

Den Transparenzregëster ass dann och ëffentlech a ka vun de Leit dobaussen iwwert de Site vun der Chamber consultéiert ginn. Et ass d'Verantwortung vun deenen eenzelne Persounen, Associatiounen a sou weider, fir sech an de Regëster anzedroen. Domat, datt si sech androen, gi si dann och un, datt hir Date richtig sinn. Si erkläre sech averstane mat der Publicitéit vun eenzelnen Elementer a si hunn awer och d'Recht, fir sech zu all Ament aus dësem Regëster sträichen ze loossen. D'Responsabilitéit läit, wéi gesot, bei den eenzelne Kontakter. Par contre ass et d'Responsabilitéit vum Deputéierte fir sécherzestellen, an dat ier e Kontakt stattfënn, datt dës Aschreiwung och gemaach ginn ass. Sollt dëst net de Fall sinn, muss den Deputéierten oder d'Deputéiert déi betreffend Persounen - wuelgemierkt physisch a moralesch Persounen - dorobber opmierksam maachen.

Eng weider wichtig Umierkung wier nach ze maachen, an do wiere mer dann och scho bei den Artikelen 3 a 4 vun dëser Proposition: Eng Kommissioun kann ëmmer decidéieren, fir extern Persounen oder Gruppen ze héieren, wann iwwer e Gesetext geschwat gëtt. Sollt allerdéngs e Kontakt mat enger externer Persoun oder engem Grupp en Impakt op e legislativen Text gehat hunn, da muss den Deputéierten dat an der Kommissioun soen an de Rapporteur kann dat, le cas échéant, och a sen-

gem schréfftleche Bericht erwänen. Dëst nach eemol, fir seng legislativ Aarbecht an aller Transparenz ze garantéieren.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, heimat wier ech dann och um Schluss vum mëndleche Rapport ukomm. Ech hoffen, datt ech näischt vergëss hunn. Fir all weider Detailer verweisen ech op de schréfftleche Rapport vum Président-rapporteur a soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- An ech wëll dem Président-rapporteur f.f. (ndlr: Président-rapporteur faisant fonction) Merci soen, datt en agesprongen ass, a merci fir säi klore, prezise Rapport.

An ech ginn d'Wuert weider un den éischten ageschriwwene Riedner an dat ass dann den honorabelen Här Léon Gloden. Här Gloden, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Léon Gloden (CSV)**.- Merci, Här President. Ech soen och dem Rapporteur f.f. Merci fir säin ausféierleche Rapport, en ass an all Detail vun den Article gaangen. Da brauch ech dat net nach eng kéier ze widderhuelen.

Här President, d'Politik ass do fir d'Gesellschaft. D'Politik ass do, fir de Leit nozelauschteren, op hir Suergen anzegoen an ze handeln. D'Politiker, also mir alleguer heibannen, komme mat ville Leit am Alldag zesummen, sief et mat Vertrieeder vun ONGen, sief et mat Vertrieeder vu Wirtschaftsorganer, sief et mat Vertrieeder vun anereren Associatiounen. Dat ass och richteg, well mir als Politiker, mir beweegen eis jo net an engem lofteidele Raum, mir liewen net an enger Parallellwelt.

An der Verfassung am Artikel 50 steet, datt en Deputéierte kengem Rechenschaft schëlleg ass, mee datt en aleng dem Intérêt général vum Land ze dengen huet, en Artikel, deen och an der iwwerschaffter Verfassung wäert stoe bleiwen. De GRECO huet scho méi laang drop higewisen, datt Lëtzebuerg, d'Chamber an awer och d'Regierung, sech soll e Lobbyregëster respektiv, wéi mir dat elo nennen, en Transparenzregëster ginn.

Ech wëll awer och op dëser Plaz drun erënneren, Här President, datt mer schonn eng Dispositioun an eise Code de conduite hunn, nämlech den Artikel 5, an dat säit 2014, wou eeben drasteet, wann ee mat Vertrieeder zesummekënn an dat huet eng Influenz op den Text, datt een dat muss deklaréieren. A wann en Deputéierten en Intérêt an engem Text huet, dann däerf en opgrond vu sengem Conflit d'intérêt net mat ofstëmmen.

Mir haten, an de Rapporteur f.f. ass dorobber agaangen, en Text, hien huet en „en ambitieusen Text“ genannt, wou mer och en éischten Accord an der Kommissioun drop haten, dee mer awer nach eng kéier juristeschen analyséiere gelooss hunn, well mer der Meinung waren: Wa mer eppes maachen, muss et ëmsetzbar sinn, et muss Kapp a Fouss hunn, a mir sinn zur Schlussfolgerung komm, datt mer vläicht besser hunn, e Schratt zrëckzegoen, fir duerno besser no vir ze goen. Am éischten Text stoung effektiv, datt d'Deputéiert selwer dem Chamberspräsident pro Mount Rapport maache mussen, mat wem se sech getraff hunn.

En zweete Punkt: An deem éischten Text stoung, datt am Fong all Kontakt mat all Persoun, och enger eenzelter Persoun, déi elo net wëllt Influenz huelen op en Decisiounsprozess vun der Chamber oder op de legislative Prozess, misst do ugi ginn. Am Kloertext heescht dat: Wann ech de Jempi Muller an der Groussgaass begéinen an dee freet mech, ob ech em kann Hëllef bei senger Pensioun, well en do Problemer huet mat enger Verwaltung, dann hätt ech dat ënnert dem éischten Text misse fir d'éischt an deem Transparenzregëster deklaréieren. An dann hätt ech gekuckt, fir em kënnen ze hëllef. Dat ass jo keng Decisioun, wou ech an de legislative Prozess agräfen oder an den decisionelle Prozess vun der Chamber. A fir eis als CSV an och fir déi aner Kolleegen, mengen ech, war et awer wichteg, datt den Deputéierte weiderhi kann, wéi den Artikel 50 et seet, a senger totaler Independance säin Amt ausüben an datt en dee Kontakt mat dem Bierger, mat der Biergerin weiderhi kann oprechterhalen. An duerfir ass de Punkt, an de Rapporteur f.f. huet deen eng kéier prezisiéiert an et steet och ganz kloer an de Considérations générales vun dësem Projet, datt eeben dee Kontakt net an de Champ d'application vun dësem Text fält.

Des Weideren: E fundamentalen Ënnerscheed tëschent dem éischten an dem zweeten Text ass, datt am éischten Text eng Rei Bedenken vum Point de vue Protection vun de perséinlechen Daten hier waren, well eeben net drastoung, datt ee sech ka vun dësem Regëster sträiche loosson. Dat war fir eis och e wichtige Punkt, datt, wa lo eng Persoun sech an dee Regëster andréit a se wëllt eeben herno net méi a Kontakt triede mat den Deputéierten, se sech aus deem Regëster sträiche loosse kann, sou wéi et am Fong an den allgemenge Bestëmmunge vun dem Gesetz iwwert den Dateschutz drasteet.

Dofir, Här President, gëtt meng Partei och den Accord zu dësem Text. Ech wëllt awer och eng Resolution an eng Motioun deposéieren. Fir d'éischt d'Resolutioun, déi festhält, datt mer no engem Joer eng kéier de Bilan zéien: Wat ass gutt gelaf? Wat ass net esou gutt gelaf? A le cas échéant da vläicht nobesseren.

An ech wëllt och eng Motioun deposéieren, déi dann un d'Regierung gericht ass, well och d'Regierung gëtt reegelméisseg am GRECO-Rapport, fir d'lescht 2020, opgefuerdert, och esou en Transparenzregëster anzeféieren.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Léon Gloden (CSV)**.- Ech erënneren och drun: An der iwwerschaffter Verfassung steet ganz kloer, datt d'Chamber d'Regierung kontrolléiert. A fir eng Égalité des armes ze hunn, fuerdere mer dann och d'Regierung hei mat där Motioun op, endlech dee Code de déontologie, dee Code de transparence bei hinnen anzeféieren.

Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

Résolution 1

« Évaluation du fonctionnement du registre de transparence »

La Chambre des Députés,

- vu la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés n° 7499 visant à insérer un registre de transparence dans le Règlement de la Chambre des Députés ;

- vu les rapports parlementaires y relatifs ;

- considérant qu'il importe d'examiner dans un laps de temps raisonnable le respect et l'application du texte réglementaire ayant trait au registre de transparence, décide

- de procéder à une évaluation du dispositif réglementaire susvisé un an après son entrée en vigueur.

(s.) Léon Gloden, Diane Aehm, Martine Hansen, Gilles Roth, Marc Spautz.

Motion 1

« Code de déontologie des membres du gouvernement et des hauts fonctionnaires »

La Chambre des Députés,

- revu le rapport de conformité du Groupe d'États contre la corruption (GRECO) adopté dans le cadre du cinquième cycle d'évaluation, intitulé « Prévention de la corruption et promotion de l'intégrité au sein des gouvernements centraux (hautes fonctions de l'exécutif) et des services répressifs » et publié le 6 novembre 2020 ;

- considérant qu'il en ressort que le Gouvernement avait rédigé un avant-projet de Code de déontologie applicable aux membres du Gouvernement et aux hauts fonctionnaires aux fins de la mise en œuvre des recommandations i à xi ;

- que le GRECO était venu à la conclusion que les mesures proposées ne permettaient de mettre en œuvre les recommandations en question (sur les neufs recommandations, seule une avait été mise en œuvre de manière satisfaisante, sept ont été partiellement mises en œuvre et une n'a pas été suivie d'effet) ;

- que la recommandation v. ayant trait aux contacts avec les lobbyistes, le GRECO avait invité le Gouvernement à

« (i) introduire des règles détaillées sur la manière dont les ministres et les hauts fonctionnaires dans la carrière politique entretiennent des contacts avec des lobbyistes et autres tiers cherchant à influencer les activités législatives et autres du Gouvernement ; et (ii) divulguer des informations suffisantes sur l'objet de ces contacts, comme l'identité des personnes avec lesquelles (ou pour le compte desquelles) la rencontre a eu lieu et l'objet précis des discussions » ;

- que le Gouvernement a, en réponse à cette recommandation, signalé que le nouveau code de déontologie des membres du Gouvernement et des conseillers prévoit (i) la mise en place d'un registre des entrevues ayant lieu entre ceux-ci et des représentants d'intérêts avec, (ii) la centralisation et la gestion dudit registre par le secrétariat du Premier Ministre et (iii) une publication de ces informations sur le site gouvernement.lu,

invite le Gouvernement

- à adopter le nouveau code de déontologie et à le rendre opérationnel dans les meilleurs délais.

(s.) Léon Gloden, Diane Aehm, Martine Hansen, Gilles Roth, Marc Spautz.

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Merci villmools, Här Gloden. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här André Bauler, dës kéier als Vertrieeder vun der DP-Fraktioun.

■ **M. André Bauler (DP)**.- Merci, Här President. Léif alleguer, wann d'Chamber haut hiert Reglement

upasst, fir kloer Transparenzreegelen anzeféieren, dann ass dat sécherlech net vu Muttwëll. Schliisslech geet et drëm, fir all déi Acteuren ze identifizéieren, déi Afloss wëllen huelen op de gesetzlechen, de legislative Prozess. Dat ass fir meng Fraktioun vu grousser Wichtigkeet, well domat fir d'Bierger eis Aarbecht, eis alldeelech Aarbecht heibannen, eis parlamentaresch Aarbecht, méi novollzéibar gëtt. Si gëtt, wéi den Numm vum Regëster et scho seet, méi transparent. Dat stäerkt eist Parlament an d'Vetraue vun de Wieler an eis Aarbecht.

Mat dëser Ofännerung vun eise Reglement komme mer dann och enger, wéi ech et schonn als Rapporteur f.f. gesot hunn, Recommandatioun vum Conseil de l'Europe no, méi genee eeben dem GRECO. Beispiller vun Transparenzregëster gëtt et der e sellegen, um Niveau vun der Europäescher Unioun an awer och zum Beispill bei eise belschen Noperen an an Däitschland. D'Proposition, déi mer haut hei am Plenum diskutéieren, inspiréiert sech un de Regëstern, déi sech bewäert hunn, déi also am Alldag, an der konkreter Praxis, gutt fonctionéieren.

Datt mer no enger Rei Diskussiounen an der Kommissioun, Iwwerleeungen a Froen dës verstänneg Pist gewielt hunn, ass ze begreissen. Dës pragmatesch Approche ass eng kloer Stäerkt vum eise Text, well mer op d'Erfahrungen aus anere Parlamenten zrëckgräifen a soumat Schwieeregkeete bei der Ëmsetzung vermeide kënnen.

All dës Regëster sinn nämlech engem Grondprinzip ënnerworfen: Intressevertrieeder, déi politesch Acteure begéinen, jo, beaflosse wëllen, mussen dem Parlament bekannt sinn. „Ross und Reiter“ - wéi soen déi Däitsch? -, „Ross und Reiter“ sollen hei genannt ginn. Si mussen hiert Gesiicht weisen, wa si influenziere wëllen. Dofir gëtt et eeben esou e Regëster, well wie Lobbying seet, dee seet nun eemol Influenz oder Afloss, dee geholl soll ginn. An dësen Afloss muss kontrolléiert ginn. Net méi spët wéi gëschter hunn ech dann och hei an der Chamber eng Publikatioun gesinn, en passant ass se ausgestallt, wann Der bei der Salle 4-5 sidd, do steet am Eck eng Publikatioun, déi ënner der Direktioun vum Jean-François Kerléo erauskomm ass an en treffen den Titel dréit: „Le lobbying. Influence, contrôle et légitimité des représentants d'intérêts“. Deen Titel seet eigentlech alles: Afloss muss kontrolléiert ginn, zemo wann et ëm déi legislativ Aarbecht geet.

Ouni wëllen nach eemol an d'Detailer ze goen, wollt ech nach eemol ënnersträichen, datt d'Deputéiert virun allem d'Flicht hunn, fir e Kontakt mat hinnen, en organiséierte Kontakt, ze refuséieren, wann dës Intressevertrieeder sech net am Virus an esou e Regëster, en Transparenzregëster, dat neit Regëster, wat mer elo aféieren, androen.

Ënner dës Vertrieeder falen eng ganz Rei Acteuren aus eiser Gesellschaft. Et betrëfft net nëmme Wirtschaftsverbänn oder Bauerverbänn, déi sou dacks genannt ginn an ënnerwee sinn, mee och ONGen, Berufsverbänn, Veräiner a Federatiounen, well och si kënnen beaflossen a versichen, fir spezifesch Intressen ze verdeedegen oder duerchzedrücken.

Den Text gesäit awer och e puer Exceptiounen vir. Fir dës Ausname festzeleeën, gouf sech u Praktiken aus dem Ausland inspiréiert. Den Deputéierten huet och d'Flicht, während de legislativen Aarbechte matzedeelen, datt dësen oder deen oder déi versicht hunn, fir hien oder si a senger oder hiner Tâche ze beaflossen. Datt dat och an de Rapport stoe kënn oder stoe ka kommen, ass fir meng Fraktioun evident, jo, noutwendeg, well och do brauche mer wierklech Transparenz.

Et sief awer och nach gesot, datt esou e Regëster esou konzipéiert muss sinn - wéi mäi Virriedner, den Här Léon Gloden, et scho pertinent gesot huet -, datt déi konstitutionell verankert Rechter vun den Deputéierte weider respektéiert bleiwen. Hei hu mer während den Aarbechten an der Kommissioun eebe gemierkt, dat et gëllt, e Gläichgewicht ze fanen tëschent dëse Rechter op där enger Säit an den Exigenze vun der Transparenz op där anerer. Dat ass eis mat dësem Text gelongen an ech sinn dankbar, datt eis Formuléierungen net zu Rechtsónsicherheit féieren an och net zu engem ongudde Klima vun eventuelle Verdächtigungen oder Virurteeler bäidroen.

Doriwwer eraus hu sech während den Aarbechten an der Kommissioun och Froe gestallt, déi den Dateschutz betreffen. Och do kann ech soen, datt mer eng gutt Léisung fonnt hunn, déi d'Dateschutzregele respektéiert.

Ofschléissend wëll ech dann nach eemol eng kéier ënnersträichen, datt d'DP-Fraktioun d'Afiere vun engem Transparenzregëster ausdrëcklech begreist, well dës nei Reegelung d'Chamber als Institutioun stäerkt an d'Vetraue vun de Bierger an eis Aarbechte verdéift.

Dat eenzeg, dat mech haut méi wéi jee interpelléiert, ass, datt mer nach ëmmer keen Transparenzregëster fir Schaffen- a Gemengeréit hunn an datt

dës och nach ëmmer keng Déclaration des intérêts financiers musse maachen, sou wéi d'Deputéiert hei an der Chamber, sou wéi mir eigentlech.

Et schéngt awer, ech soen dat e bëssen am Stil ceterum censeo, mee et schéngt awer, wéi wa sou lues och Stullgang an dës Thematik kéim an dann och endlech fir Transparenz an dësem Secteur gesuert géif ginn. Do loosson ech mech dann och ganz gäre positiv iwwerraschen.

Dat gesot, ginn ech den Accord vu menger Fraktioun a soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Merci villmools, Här André Bauler. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Georges Engel (LSAP)**.- Merci, Här President. Dir Dammen, Dir Hären, ech maachen et kuerz an ech maachen et duerfir och vun dëser Plaz aus. Et ass kloer, dass et gutt fir d'Parlament ass, wa mer ganz kloer Transparenzreegelen hunn. Déi si wichteg. Et ass och e wichteg Zeechen, wat mer haut hei setzen. An et gouf jo och schonn dës Ëftere vum GRECO un eis erugedroen, dass mer esou en Transparenzregëster sollte maachen.

Mir hate gréisser Diskussiounen bei eis an der Kommissioun. Déi waren och ganz interessant, muss ech soen. Mir haten eis quasi schonn op en éischten Text géeneegt, mat engem éischten Text, dee mer och schonn zum gréissten Deel a bal bei alle Parteien verabschit haten, mee duerno koumen nei Elementer mat an d'Spill, déi vu juristeschen Aart waren. Ech muss soen, ech hu ganz vill an där Kommissioun do geléiert. An ech hunn och mat grousem Interessi déi juristeschen Iwwerleeungen do verfollegt. Déi haten, muss ech soen, scho Kapp a Fouss. An et ass jo och wichteg, dass mer hei e Gesetz maachen, wat eng juristeschen Sécherheet gëtt.

Ech muss soen, ech soen et nach eng kéier, mir hätten och kënnen mat deem éischten Text liewen, mee mir fannen awer, dass dat heiten en Text ass, deen an déi richteg Richtung geet. An domat ginn ech dann och den Accord vun der LSAP.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Merci, Här Engel. An da wier et un där honorabelen Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng)**.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, de 24. Januar 2020 hu mer als gréng Fraktioun e Courier un d'Chamber gericht, an deem mer e Lobbyregëster gefuerdert hunn. An de Fait, datt d'Piraten eigentlech schonn 2019 eng Proposition gemaach hunn, déi an déi selwecht Richtung geet, kënnen mer als Gréng natierlech nëmme begreissen. Dofir och dem Sven Clement e grouse Merci fir dës Proposition.

Haut, den 9. Dezember 2021, um internationalen Dag vun der ..., géint d'Korruptioun - net vun der Korruptioun, dat wier krass, géint d'Korruptioun, ass et Zoufall oder net? - gëtt de Regëster duerch eng Modifikatioun vum Chambersreglement dann en place gesat.

Ob mer elo, wéi an der Chamber hei, vun Transparenzregëster schwätzen oder wéi an anere Länner vu Lobbyregëster, sou ass d'Zil ëmmer dat selwecht. Et ass erkläert gi vum Ersatzrapporteur Änder Bauler, deem ech och wëllt Merci soen. Ënnert dem Stréch geet et jo drëms, de Biergerinnen a Bierger dobaussen en Abléck ze verschafen, vu wéi engen Intressenverriedungen oder Drëttpersonen déi legislativ Aarbecht an der Chamber beaflosst ka ginn oder eebe beaflosst gëtt, doduerch datt d'Deputéiert Kontakter mat deenen engen oder anere Verriedungen oder Persounen fleegen.

Dëse Méi un Transparenz ass an eisen Aen natierlech begreissenswäert, net nëmmen, well mir enger Fuerderung vum GRECO nokommen, dem Groupe d'États contre la corruption, mee och, wéi ech scho gesot hunn, well d'Aféierung vun esou engem Regëster enger laangjäreger Fuerderung vun deene Gréngen entsprécht. An duerfir läit et op der Hand, datt mer dëse Projet dann och wäerte stëmmen.

Dir Dammen an Dir Hären, ech maachen awer och keen Heel draus, an dat hunn ech och an der Kommissioun gesot, datt mir eis als gréng Fraktioun méi en ambitieise Regëster gewënscht hätten, méi ambitieus an deem Sënn, datt net just déi eenzel Interesseverriedungen sech an de Regëster missten androen, mee datt och mir als Deputéiert gehale wieren, Rechenschaft iwwer eis organiséiert Kontakter mat externe Verriedungen ofzeleeën.

An där éischer Versioun, och dat huet de Rapporteur erkläert, war dës Dispositioun effektiv enthalten. An et ass och op verfassungsrechtlech Grënn zrëckzeféieren, déi am detailléierten Avis juridique ze liese sinn, datt d'Reglementscommissioun decidéiert huet, d'Rechenschaftslicht vun den Deputéierten nees ze sträichen. Dat heescht, datt d'Deputéiert also net forcéiert kënnen ginn, hir Kontakter an Echangé mat externen USPriechnpartner unzeginn.

D'Fro, ob a wéi wäit dat Eenzelner heibanne vläicht méi oder manner arrangéiert, sief emol dohigestallt.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Vetrauen an d'Politik ass e Grondpilier vun eiser Demokratie, mee leider ass dat Vertrauen an de leschte Joren drastesch gesonk an dorop wëll ech eraus. Et ass net nëmmen zu Lëtzebuerg gesonk, mee weltwäit. Während d'Wirtschaft deem géintiwwer ëmmer méi en héicht Vertraue genéisst.

Wat d'Vetrauen an déi national Parlamenter vun der EU ugeet, esou läit d'Moyenne nach just bei 59 %, an dat onofhängeg vun de Parteien, déi an deenen eenzelne Länner um Rudder sinn - Beispill Däitschland, wou am leschte Joerzéngt eng Vertrauensmoyenne vu just 30 % war.

Mat engem Vertrauensbeweis vun 62 % läit eist Lëtzeburger Parlament zum Gléck iwwert der europäescher Moyenne. Allerdéngs kann een deen Taux och net als zefriddestellend bezeechnen, wuel wësend, datt d'Glawierdegkeet vun der an d'Vetrauen an déi Lëtzeburger Politik, laut rezenten Erhiewungen, net eropginn, mee erof.

Doriwwer eraus weist sech och, datt d'Pandemie de Vertrauensverloscht an d'Politik an der ganzer Welt beschleunegt huet.

A fir eis, Dir Dammen an Dir Hären, ass dat ee Grond méi, fir alles drunzesetzen, fir datt d'Vetrauen nees zrëckgewonnen a gestärkt gëtt. Dee Moment stellt sech natierlech d'Fro, op wéi eng Manéier dat ka gemaach ginn.

Als Gréng si mer dovun iwwerzeegt, datt d'Vetrauen an d'Politik zu engem gudden Deel duerch Oppenheet an Transparenz entsteet an zrëckgewonne ka ginn.

Der Oppenheet an Transparenz komme mir mat dësem Regëster ganz sécher e Schratt méi no. A mir fannen dat och ganz positiv. An duerfir ënnerstëtze mer en och.

Wichtig ass awer och, d'Gesellschaft dovun ze iwwerzeegen, datt den Austausch tëschent Deputéierten an Interessevertrieder a kompetenten Acteuren aus ONGen, sozialen Organisatiounen, Veräiner oder Responsabelen aus der Wirtschaft net per se negativ ass. Leider gëtt et ëmmer esou gesinn!

■ **Mme Djuna Bernard** (*déi gréng*).- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Am Fong ...

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- ... gehéiert den Austausch mat externen Usprichpartner zu der politescher Meenungsbildung an zum politeschen Dialog an eisem Land.

An deem Sënn ass den Austausch am Fong e feste Bestanddeel vun eisem politesche System a soll net per se als Geheimniskrämerei verdäiwelt ginn.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Här President, aus deem Grond hu mir als gréng Fraktioun, zesumme mat eiser Parteipresidentschaft, beschloss, datt mir ab nächste Januar en entspreichenden Transparenzkalenner op eiser eegener Websäit publizéiere wäerten. An deem Kalenner wäerten eis Mandatairë Rechenschaft iwwer hir Kontakter an Echangë mat Interessevertriedungen ofleeën.

Domat gi mer eigentlech op dee selwechte Wee wéi verschidden aner Kolleegen heibannen. Mir gi fräiwëlleg e Schrëtt méi wäit, wéi d'Chambersreglement et an Zukunft vun eis verlaangt.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Ganz gutt!

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Mir hoffen, datt mir domat zum Vertrauen e Stéck bäidroen, ...

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Nëmme bei der DP gëtt ...

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- ... zum Vertrauen an déi Lëtzeburger Politik, an dat Vertraue mat deene Mëttele stäerken, déi mer hunn.

(*Brouhaha*)

Wat net heescht, Dir Dammen an Dir Hären, ...

(*Coups de cloche de la présidence*)

... datt mir eisen Afloss iwwerschätzen.

Merci dem Ersatzrapporteur nach eng kéier, dem André Bauler. An domat ginn ech dann den Accord vun der grénger Fraktioun.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Ganz gutt!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Lorsché. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, Här President, villmools merci. Ech gehéieren zu deenen heibannen, déi net selwer un der Afsaarbechtung vun dësem Text deelgeholl hunn. Dofir hunn ech dat hei alles mat engem gewëssene Virwëtz - soe mer emol - nogelauschtert, an och enger gewëssener Distanz, well ech mer dann och Froe stellen, well ech eebe bis elo net doru bedeelegt war.

Als Éischt wëilt ech emol dem Här Bauler Merci soen. Als Ersatzrapporteur huet e sech nach eng kéier iwwertraff. Mir si jo scho gutt Rapporte gewinnt. Mee datt en dat haut gemaach huet, ass éischts e ganz frëndschafleche Gest, an en huet eng ausgezeechent Aarbecht gemaach. Dofir e ganz häerzleche Merci!

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Déi Fro vun der Transparenz, mengen ech, ass hei richteg gestallt gi vun e puer vun eise Virriedner. Ech stelle mer déi Fro speziell als Oppositionspolitiker, well et muss ee jo wëssen, datt, och wa mir Kontakt mat Lobbyen an esou weider hunn, dat jo net heescht, datt mir muer hei kënnen e Gesetz proposéieren oder direkt e legislativen Impakt hunn. Dat sinn alles Saachen, déi sech un éischter Adress an der Praxis, an der Realitéit un déi adresséieren, déi de Pouvoir hunn, dann och eppes ëmzesetzen, wat duerch eng Lobby u si erugetruede gëtt. Ech mengen, dat ass deen éischten Usazpunkt.

An dofir wëll ech ganz kloer soen, datt déi Iddi, déi hei och vum Här Gloden a vun anere vertratt gëtt, datt eng Regierung muss esou e Regëster hunn an och Schäfferéit an de Gemenge sollten esou eppes hunn, mer wierklech absolutt logesch schéngt, well si sinn u sech déi, och mat hire Verwaltungsapparater, déi selbstverständlech un éischter Plaz concernéiert sinn.

(*Brouhaha*)

Inklusiv an enger Thematik, déi mer hei zu Lëtzebuerg leider ... oder nee, net leider, mee eng Thematik, déi mer Gott sei Dank hei zu Lëtzebuerg net dacks mussen diskutéieren, dat ass déi vun der Korruptioun. Mir hunn dat och hei zu Lëtzebuerg - dofir hat ech „leider“ gesot -, awer Gott sei Dank eeben nach net an engem grouss Mooss.

Awer datt mer haut doriwwer schwätzen, ass och ganz gutt, well et ass jo den Objectif, datt mer dee Phenomeen kleng halen.

Also Jo zum Transparenzregëster, awer och fir d'Regierung an och um kommunalen Niveau.

Als ADR hu mer bis elo Kontakter publizéiert. Bei eise Parteikongresser hu mer ëmmer och d'Lëscht publizéiert mat deenen Associatiounen, mat deene mer Kontakter haten. Mee och do muss ee sech d'Fro stellen - ass et elo net „le mieux tue le bien ou le mieux est l'ennemi du bien“?, ech weess et net -, wéi wäit mer elo hei gi mat dëse Reegelen.

Ech mengen, et ass schonn eng Gefor doran, datt een entweder an en eidele Formalismus fällt a laang Lëschte produzéiert, wou een och net vill dermat kann ufänken. Oder eng aner Gefor, datt herno gesot gëtt: „Elo hu mer d'Lëscht vun deene Leit, mat deenen Dir geschwat hutt, mee wat hutt Der geschwat? Da sot eis och, wat dann!“

(*Interruptions*)

Well dann hu mer eréischt déi Transparenz. Dann hu mer praktesch eng komplett Öffnung. An ech mengen, dat ass schlussendlech der politescher Aarbecht och keen Déngscht gelescht!

Also och do musse mer kucken, datt awer fir Leit, déi wëlle mat de Politiker schwätzen, awer trotzdem eng gewësse Garantie vu Vertraulechkeet ass, well déi wëlle jo och net onbedéngt, an net aus Grënn vu Korruptioun oder anere Saachen, datt alles op der Place publique diskutéiert gëtt, wat se vläicht un eis erundroen.

Also jo, d'Iddi ass sécher gutt, d'Iddi ass berechtigt. Et gëtt se an anere Parlamenter. D'Europaparlament an anerer hu jo och esou Dispositiffen.

Mee ech mengen, mir sollten hei mat deem awer, mat där Attitüd un déi Saach erugeen, déi eis als Lëtzeburger awer dacks kennzeechent, dat ass déi vun gesonde Mënscheverstand, a kucken: Wat ass wierklech e Bäitrag zur politescher Kultur hei am Land, zu enger Transparenz, a wou fänke mer un, wierklech eis Aarbecht selwer ze hypothekéieren, wa mer an eng Detailwut oder an eng Korrektioun, politesch Korrektheet verfallen, déi schlussendlech der Aarbecht schuet?

E Wuert iwwert d'politesch Glawierdegkeet. Jo, déi geet erof. Dat ass och eppes, wat eis ganz vill Suerge mécht.

(*Brouhaha*)

Mee dat huet och domadder ze dinne, datt een, wann een an der Politik ass a wann een eppes verspricht an der Politik, muss een de Leit géigeniwwer och dat Versprechen anhalen! Ech mengen, dat ass dat Alleréischt, wat mer dozou afällt.

Et ass sécher, datt zu der Glawierdegkeet vun der Politik vill Facteuren zielen. Awer ech mengen, eppes ass ëmmer ganz wichteg: datt de Politiker, deen de Leit eppes verspricht, sech och u säi Versprechen hält. Ass dat net de Fall, da brauch e sech och net ze wonneren, wann d'Vetrauen éischter erofgeet.

Dat gesot, mir stëmmen dat hei selbstverständlech mat. Mir wäerten och déi Motioun an déi Resolu-

tioun, déi den Här Gloden eis proposéiert huet, an deem Geescht matstëmmen, wéi ech dat elo beschriwwen hunn.

Mir müssen einfach kucken, wat do ... “The proof of the pudding is in the eating”, mengen ech, soen d'Britten. A si hu ganz Recht.

(*Hilarité*)

Mir müssen no engem Joer kucken, wéi dat hei elo ass, wéi et applizéiert gëtt, an da wierklech och eng kritesch Bilanz zéien. Well et huet kee Wäert, vill Regëstere opzestellen an dann herno net ze iwwerleeën, wéi mer mat deem Instrument ëmginn.

Ech soen lech Merci. D'ADR stëmmt dat hei mat.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Kartheiser. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Mir huelen haut eng Proposition un, déi den Transparenzregister fir eis Deputéierte schafft. Et geet kloer drëms ze weisen, mat wéi engen Interessevertrieder mir Kontakt hunn am Kader vun e sem Mandat. Dat ass e Schratt a Richtung Transparenz. Dat si mir de Leit, déi eis wielen, schëlleg. Dat kënnen mir als déi Lénk also och nëmme begrëssen a mir stëmmen dësen Text natierlech och mat.

Mir soen och de Piraten Merci, datt si dës Debatt ugestëppelt hunn.

Ech wëll awer hei och profitéieren, fir e puer, mengen ech, net onwichtig Messagë lasszeginn, wéi och scho meng Virriedner a -riednerinnen.

Natierlech ass et wichteg, datt mir als Volleksvertrieder mat oppene Kaarte spillen. Mir sinn deen éischte Pouvoir, d'Häerz vun der Demokratie. Et ass awer och kee Geheimnis, datt den Afloss vun den Deputéierten, an der Opposition am Speziellen, mee och vun den Deputéierten an der Majoritéit, op de legislative Prozess an der Praxis relativ geréng ass. An der Realitéit ginn d'Gesetzer vun de Ministère gemaach a vun hinnen och verteidegt. An a ganz ville Fäll och vun de Ministère amendéiert, wann et néideg ass.

D'Chamber huet an der politescher Realitéit hei zu Lëtzebuerg virun allem eng Kontrollfunktoun. De GRECO, Groupe d'États contre la corruption, op deen och d'Proposition vun haut sech bezitt, gesäit awer net nëmmen esou streng Transparenzregëstere fir d'Parlamentarier vir, mee och fir d'Regierungen. An ech wier frou, wann och d'Regierungsmemberen an d'héich Staatsbeamte sech esou en transparent a strengt Reegeliwerk géifen zouleeën, fir endlech en accord mat de Recommandatioune vum GRECO ze sinn. Et ass nämlech wichteg, datt och dee Pouvoir, deen haaptsächlech de legislative Prozess dirigéiert, d'Regierung also, och méi transparent gëtt.

Här President, datt d'Beruffskummeren, d'Europadeputéiert oder d'Vertrieder vu staatlechen Institutionen oder vu Gemengen ausgeschloss sinn, dat licht och an. Mee mir müssen eis awer och bewosst sinn, datt et awer vläicht op där enger Säit eenzel Persounen sinn, déi wëllen un eis eruntrieden, mee déi net gewinnt sinn, an der Öffentlechkeet ze stoen. Dat wäert ofschrecken. Hiren Numm ass jo schliisslech dann öffentlech zougänglech um Chamberssite. Et riskéiert een domadder, datt si dann einfach keng Entrevue méi ufroen, wat schued wier.

Op där anerer Säit ass et fir grouss Associatiounen oder Gewerkschafte kee Problem. Si si gewinnt, an der Öffentlechkeet ze schaffen. Do kéint eventuell en anere Problem entston, esou eng Zort „Reuniounitis“. Jidderee gesäit elo, wien elo bei wie geet a mat wien e geschwat huet. Déi eng oder déi aner Interessevertrieder soe sech da vläicht: „Elo waren déi bei där Partei, da musse mir awer och vläicht dohinner goen.“ Dat wier jo dann eng Intensificatioun vun der Lobbyaarbecht.

Här President, netdestotrotz ass dat hei e Fortschrëtt, deen eis Kredibilitéit heibannen dobausse stäerkt. An an Zäiten, wou un de Fundamenter vun der Demokratie gerëstelt gëtt, ass dat wierklech en enorm wichtegt Zeechen. An esou Momenten sinn Transparenz an Oppenheet déi richteg Äntwert. An dat gëllt, wéi gesot, net nëmme fir d'Chamber.

Merci fir d'Nolauschteren an och merci dem Rapporteur fir säi ganz gudden mëndleche Rapport a sou kuerzer Zäit. Villmools merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass net oft, datt een hei steet an iwwer e Projet ka schwätzen, deen ee selwer deposéiert huet, an deen awer, dat muss een och soen, e schwéiere Start hat.

Als Éischt, mengen ech, war kee groussen Appetitt an där Kommissioun do, fir iwwert den Text ze schwätzen. Dunn ass e Brëif vun déi gréng komm,

deen dem Projet e bëssen en neien Otem ginn huet. Dunn ass an der Kommissioun dru geschafft ginn. Du ware mer eis eens prinzipiell. Dunn ass, et géif een op Englesch soen, e „curveball“, komm, an dunn hu mer nach eng kéier vu vir ugefaangen ze diskutéieren.

Dee ganze Projet ass jo, mengen ech, vu ville Säiten aktiv begleet ginn. Vun der Press, déi ganz interesséiert dru war, datt mer méi wäit géife goen, eppes, wat ech begrëssen. Op där anerer Säit awer och wuel vu Leit, déi der Meenung waren, datt mer ze wäit géife goen oder déi vläicht och net onbedéngt am Regëster wëllen optauchen, déi Lobbyaarbecht gemaach hunn, fir den Transparenzregëster ofzeschwächen. Ech mengen, dat ass ënnert deenen Ëmstänn kee Geheimnis.

Ech hat ursprénglech e minimale Konsens proposéiert, den absolute Minimum, dat, wat d'belscht Parlament schonn huet. An, wéi ech sot, dat war am Ufank der Kommissioun schonn ze wäit gaangen! An et war esou: „O! Mir wëllen do net dru goen, léiwer net.“ An eréischt wéi vu Säite vun enger Majoritéitspartei och e bëssen Drock gemaach gouf, ass dunn Drock op de Kessel komm a mir si weiderkomm.

An ech si wierklech frou, datt mer do weiderkomm sinn, well et geet net nëmmen ëm de GRECO. Mir maachen dat heiten net, fir iergendengem anere Grupp ze gefalen, dat ass e schéinen Nieweneffekt. Mir maachen dat doten, well mer eis dat selwer schëlleg sinn. Mir sinn eis dach selwer schëlleg, dobaussen net duergestallt ze gi wéi Leit, déi eppes ze verstoppen hunn. Well wa mer eppes ze verstoppen hunn, da maache mer d'Politik vläicht falsch oder aus deene falsche Beweeggrënn. Mir hunn dat net ze verstoppen, an dofir solle mer transparent no bause sinn.

Dofir bedauern ech och, datt mer net méi wäit ginn. Ech sinn der Meenung, ...

(*Interruption*)

... datt ee méi wäit soll goen. An dat ass och de Grond, firwat mir, d'Piraten, säit mer an der Chamber sinn, säit 2018, eis Rendez-vousen, déi mer mat Intressevertrieder hunn, transparent op eisem Site publizéieren. Ech si frou, datt déi gréng dat och maachen. Dat ass iwwregens eng Traditioun, déi ...

(*Interruption*)

... eis mat deene Grénge scho méi laang verbënnt. Well de Logiciel, dee mer benotzen, ass nämlech vun de Greens/EFA am Europäesche Parlament entwéckelt ginn, op Initiativ vun de Piraten, déi do jo zesummen a Fraktiounsgemeinschaft sëtzen. An ech ginn dervun aus, datt deen nämmlechte Logiciel elo vun deene Grénge och zu Lëtzebuerg wäert benotzt ginn, esoudatt do definitiv eng richtig Transparenz geschaaft gëtt. Während aner Parteien heibannen nach stönen, wann een hei dervunner schwätzt, Rendez-vousen ze verëffentlechen, gëtt et eeben och nach Leit hei an der Chamber, déi et maachen. Ech mengen, dat ass e gutt Zeechen. Dat ass dat richtegt Zeechen!

Jiddereen, dee wëllt, an dat wëll ech och heibanne soen, jidderee vun lech, dee wëllt, dee ka sech dee Logiciel eroflueden a selwer installéieren oder, so-yons fous, d'Chamber kéint all Deputéierten, deen dat wëllt maachen - well dofir brauch en net de Support vu senger Fraktioun dann -, dee Logiciel zur Verfügung stellen. Da kéint jiddweree vun lech, jiddweree vun eis, dat maachen, wann en dat wëllt maachen. An da kann ee jo och dat mat an d'Evaluatioun an engem Joer aflësse loosse.

Et wär esou einfach. An dofir verstinn ech net, firwat mer esou e schwéiere Start mat deem Projet hei haten, well déi initial Versioun ass net esou wäit gaangen, wéi mer elo gaange sinn. Tëschenzäitlech si mer méi wäit gaangen an du si mer zrëckgaangen. Ech verstinn net, wou ënnerwee de Courage eis verlooss huet. Wien huet mat wien geschwat? Ech stelle mer déi Fro nach ëmmer: Wien huet mat wien geschwat, datt eis ënnerwee de Courage verluergaangen ass, dat dote méi wäit ze dreiwen? Dat ass dach dat, wat ee sech muss froen. Mir hätte kënnen méi wäit goen. An do ass, muss ee soen, een Avis juridique, deen da seet: „Dat geet net!“ Ma mir hunn och aner Avis-juridiquë scho gesinn, déi gesot hunn, et wär de Contraire! Also, mir müssen als Deputéiert och heiansdo eis Verantwortung iwwerhuelen an eis net dohannert verstoppen. Wat geschitt, wann ee blann Avis-juridiquë vertraut? Ech mengen, do huet eng Partei heibannen haut jo awer gesinn, wat dobäi kann erauskommen. Da mierkt een, datt d'Gerichter dat anescht gesinn.

Also, ech hätt mer gewënscht, mir wären hei méi wäit gaangen. Ech perséinlech gi méi wäit, de Marc geet méi wäit, an ech si frou, vun deene Grénge haut ze héieren, datt si och méi wäit ginn. Elo bleift et just nach un allen aneren heibannen, och méi wäit ze goen. An dann, wa mir mat guddem Beispill virginn, ...

(*Interruption*)

... da kënnen mer och kredibel vun der Regierung fuerderen, ...

(Brouhaha)

... datt se méi wäit geet. A wien elo stöönt, dat wär Populismus oder wat ...

(Interruption)

... ma dann, Dir hutt vläicht eppes ze verstoppén, Här Kartheiser, ech op alle Fall net.

Merci.

■ **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Fait personnel!

■ **M. Marc Goergen** (Piraten).- Ganz gutt.

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement.

(Brouhaha)

Den Här Gilles Baum freet d'Wuert.

■ **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Fait personnel ...

■ **M. Gilles Baum** (DP).- Ech wollt ganz, ganz kuerz ... Pardon, ech wollt ganz kuerz den Här Clement just froen, wéi dee Logiciel heescht. Ech mengen, etweeeder hutt Der et net gesot oder ech hunn et net matkritt. Et géif mech awer interesséieren. Merci.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Jo. Dat kann ech gäre soen, well ech hunn et och schonn a Rieden heibanne gesot. Dee Logiciel heescht LobbyCal. Dee kann ee fräi eroflueden. Dat ass open Source. Ech kann lech och nach technesch soen, wéi et fonctionéiert, mee d'Chambersverwaltung géif dat och relativ einfach fir eis all kennen opsetzen, anstatt dat all Fraktioun déi Aarbecht duplizéiert. Dat wär vläicht eppes, wat een eng Kéier kéint am Bureau thematiséieren.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. An da freet den Här Kartheiser d'Wuert pour fait personnel.

■ **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Jo, vläicht ganz kuerz, Här President, well ech hunn eigentlech wierklech dacks wéineg Loscht, mech mat där Manéier ausenanerzesetzen, wéi den Här Clement hei seng Rieden hält. Ech wollt him just soen, an en huet dat schonn e puermol gemaach a sengen Ausféierungen, datt et einfach dacks un der Héiflechkeet géintiwwer de Kollege feelt a sengen Interventiounen, och elo erëm grad géintiwwer vu mir, an ech géif en einfach bieten, dorop opzepassen a sengem politesche Stil, fir awer géintiwwer de Kollegen am héijen Haus mat Héiflechkeet ze argumentéieren.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. Ech ginn d'Wuert zrëck un den Här Clement.

(Interruption)

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Ech huelen Nott, ...

■ **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Firwat ...

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Ech huelen Nott vun der Remark vum honorabele Kolleg Fernand Kartheiser. An ech hunn nach ëmmer déi Fro oppestoen, déi ech virdrun um Pult gestallt hunn, ob hien eppes ze verstoppén huet. Ech hunn op alle Fall näischt ze verstoppén.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung ...

(Interruption par M. Fred Keup)

... iwwert den Ännerungsvorschlag vum Chambersreglement 7499.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Domadder hutt Dir, Här Keup, jo Erfahrung.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Den Text steet am Document parlementaire 7499².

Vote sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés 7499

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Elo maache mer de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Den Ännerungsvorschlag ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves

Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen (par Mme Simone Asselborn-Bintz), Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Djuna Bernard), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis (par Mme Myriam Cecchetti).

Dann ass dat esou decidéiert.

Résolution 1

Da kéime mer elo zum Vott iwwert d'Resolutioun respektiv iwwert d'Motioun. Fir d'éischt d'Resolutioun. Den Här Gilles Baum freet d'Wuert.

■ **M. Gilles Baum** (DP).- Merci, Här President. Ech fannen dat heiten eng ganz gutt Iddi an eng sënnvoll Iddi, an dofir géif ech menger Fraktioun vorschloen, déi Resolutioun hei matzestëmmen.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Baum. Kënne mer iwwert dës Resolutioun à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la résolution 1

Wien d'accord ass mat dëser Resolutioun, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domat ass dës Resolutioun eestëmmeg ugeholl.

Motion 1

Da kéime mer zur Motioun, déi deposéiert ginn ass. Wëllt nach een zu der Motioun d'Wuert ergräifen? Nach eng Kéier den Här Gilles Baum.

■ **M. Gilles Baum** (DP).- Merci, Här President. Déi Motioun hei ass, genau wéi déi Resolutioun virdrun, ganz interessant a sënnvoll.

(Interruption)

■ **Une voix**.- Très bien!

(Hilarité)

■ **M. Gilles Baum** (DP).- Wie war dat?

(Brouhaha)

Nee, nee. Mir sinn hei, ...

(Brouhaha)

... mir sinn hei an engem Prozess, et steet jo hei dran, dass eng Rei Recommandatioun mam GRECO nach géifen ausgeschafft ginn. Ech hu Récksprouch geholl. Ech géif elo, zu dësem Moment, proposéieren, haut déi Motioun hei net zum Vott ze stellen, mee der Regierung d'Geleeënheet ze ginn, fir am Januar selwer heihinner erklären ze kommen, wéi wäit se mat hiren Aarbechten hei ass. Mir sinn hei an engem „work in progress“ - dat ass jo dat Wuert, op dat, mengen ech, jiddweree gewaart huet -, a wann Der domat averstane wäert, da géif ech proposéieren, dass mir sollten déi Motioun hei an d'Conférence des Présidents huelen, fir se am Januar, ganz gären och schonn direkt an der éischter Chamberswoch, mat op den Ordre du jour ze huelen, an dass d'Regierung heihinner kann erkläre kommen, wéi wäit se mat deem Projet a mat der Ëmsetzung vun hirem Transparenzregëster, en collaboration mam GRECO, ass. Dat ass déi Propos, déi ech wollt hei maachen.

■ **Une voix**.- Gutt Propos!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Baum. An ech géif d'Wuert zrëckginn un den Auteur, den Här Léon Gloden.

■ **M. Léon Gloden** (CSV).- Här President, merci fir d'Interventioun vum Gilles Baum. Als Oppositionspolitiker ass ee jo och e bësse méi mësstrauesch vis-à-vis vun der Regierung. Mee ech ginn der Regierung dann eng Chance bis de Januar. Mee wann am Januar kee „work in progress“ do ass, ...

(Hilarité)

... dann insistéieren ech, datt se dann am Januar hei ofgestëmmt gëtt. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Gloden.

Vote sur le renvoi de la motion 1 à la Conférence des Présidents

Wien ass d'accord, fir dës Motioun un d'Conférence des Présidents zrëckzeginn, fir se am Januar op den Ordre du jour ze bréngen?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dann ass dat och esou decidéiert.

(La motion 1 est renvoyée à la Conférence des Présidents.)

■

6. 7910 - Comptes du service intérieur de la Chambre des Députés pour l'exercice 2020

Als nächste Punkt stinn d'Chamberskonte vum Joer 2020 um Ordre du jour. An den honorabelen Här Marc Lies ass de Rapporteur a presentéiert eis elo déi Konten. Här Lies, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Comptes

■ **M. Marc Lies** (CSV), *rapporteur*.- Jo. Merci, Här President, fir d'Wuert. Dir Dammen an Dir Hären, esou wéi all Joer goufen och dëst Joer d'Konte vun der Chamber fir d'Budgetsjoer 2020 vun enger Spezialkommissioun kontrolléiert. Den Artikel 174 (veuillez lire: 176) vum Règlement interne vun der Chamber gesäit vir, an ech zitéieren, éischten Alinea: « L'examen de la comptabilité des fonds de la Chambre, pour chaque session, est confié à une commission spéciale dite “Commission des Comptes”, assistée par un réviseur d'entreprises à désigner annuellement par le Bureau. »

Alinea 4: « La Chambre, sur le rapport de cette commission, se prononce sur l'apurement du compte. La décision est communiquée à la Cour des comptes pour être enregistrée. »

Den Auditeur Baker Tilly, deen d'Konte vun der Chamber fir den Exercice 2020 kontrolléiert huet, koum den 18. November a sengem Schreiwen zur follgender Konklusioun: « À notre avis, les états financiers de la Chambre des Députés du Grand-Duché du Luxembourg pour l'exercice clos le 31 décembre 2020 ont été établis, dans tous leurs aspects significatifs, conformément aux principes comptables applicables à la Chambre des Députés [...] dé-finis par le Bureau ».

De Staat huet der Chamber eng Enveloppe budgétaire vun insgesamt 46,7 Milliounen fir d'Joer 2020 zoukomme gelooss. Am Joer 2019 waren et 42,6 Milliounen.

Mat Zënsen an ausseruerdentleche Recettë louchen d'Revenue bei insgesamt 47,3 Milliounen. De Kont 2020 huet mat Dépensë vun 43,7 Milliounen ofgeschloss. Dëst entsprécht engem Iwwerschoss vun 3.522.000 Euro. Ze wëssen ass awer, datt nach zousätzlech 2,5 Milliounen provisionéiert gi si weinst Engagementer aus dem vergaangene Joer.

Par rapport zum Budgetsjoer 2019 louchen d'Dépenses 3,2 Milliounen méi héich.

Bedéngt duerch d'Pandemiejoer 2020, wou d'Chamber méi oft siegéiert huet, sinn d'Presenzgelder an d'Luucht gaangen an natierlech och d'Käschte vun de Compte-renduen. Beim Personal goufe par contre 1,7 Milliounen manner ausgi wéi initial budgetiséiert. Bei de Frais de fonctionnement waren et 940.000 Euro manner. Bei de Reese konnten och 530.000 Euro agespuert ginn.

D'Plënneren an de Cercel huet natierlech och zu Méiausgabe beim Ekipement gefouert, déi initial net virgesi waren.

E besonnesche Merci geet un d'Stater Buergermeeschtesch an un de ganze Schätterot vun der Stad Lëtzebuerg, awer och de Gemengerot vun der Stad Lëtzebuerg, déi der Chamber de Cercel gratis zur Verfügung gestallt hunn.

Ënnert dem Stréch kann ee soen, datt d'Administratioun vun der Chamber virsiichteg wirtschaft. D'Reserve vun der Chamber belafe sech op ronn 8,4 Milliounen.

Fir 2021 ass e Recours op d'Reserve vun der Chamber geholl gi vun am Ganze 5,3 Milliounen, dëst, well d'Circulaire budgétaire fir 2021 virgeschriwwen huet, datt de Budget 2021 d'Dépensë vun 2019 net soll iwwerschreiden. Well awer déi estiméiert Dépensë fir 2022 méi héich ausfale wéi den ageschriwwene Budget, ass op d'Reserven zrëckgegraff ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Spezialkommissioun à l'unanimité an de Réviseur d'entreprises Baker Tilly sinn der Meenung, datt d'Konte vun eiser Chamber an der Rei sinn.

Domadder géif ech lech alleguerter bieten, d'Konte vum Exercice 2020 guttzeheeschen.

Ech wëilt dem Bureau, besonnesch eisem Generalsekretär, dem Laurent Scheeck, dem Damian Rychlicki, dem Madamm Barra, dem Här Reiter an all de Mataarbechter vun der Chamber e grouse Merci aussprieche fir hir exemplaresch Aarbecht, besonnesch an dëser dach schwiereger Zäit vun der Pandemie.

Am Numm vun der CSV-Fraktioun ginn ech den Accord zu dësem Rapport, an ech géif och déi aner Fraktiounen a Sensibilités politiques bieten, dat selwecht ze maachen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren an iwwerreechen dem Chamberspräsident dës Resolutioun.

Résolution

La Chambre des Députés,

vu le rapport de sa Commission des Comptes,

approuve les comptes de l'exercice 2020 et prie son Président de transmettre la présente résolution et le rapport de la Commission des Comptes à la Cour des comptes pour y être enregistrés.

(s.) Marc Lies.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Här Rapporteur Marc Lies.

Fir d'Diskussioun huet sech bis elo den Här Carlo Back ageschriwwen. Här Back, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Carlo Back** (déi gréng).- Merci, Här President. Jo, den Här Lies huet, mengen ech, e ganz detailléierte Rapport gemaach. An ech kann deem och elo näischt bäifügen. Et ass jo och eng Revisiounsfirma, déi dat kontrolléiert huet. Also, eis Konte sinn an der Rei. Ech wëll mech deem uschléissen.

Ech wëll awer och speziell der Stater Gemeng Merci soen, datt si eis de Cercel zur Verfügung gestallt hunn, wat eis et och erlaabt huet, eis Seancë plus ou moins ënner normale Konditiounen kënnen duerchzeziehen. Dofir, wéi gesot, e grouse Merci un d'Stater Gemeng. An ech ginn domat och den Accord vun der grénger Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Back. Da ginn ech d'Wuert un den Här Guy Arendt.

■ **M. Guy Arendt** (DP).- Merci, Här President. Ech géif mech deene Mercien uschléissen. Merci dem Här Lies fir säi Rapport. Merci och der Administratioun a merci och der Gemeng Lëtzebuerg, dass si eis de Cercel zur Verfügung gestallt hunn. An ech ginn och den Accord hei vun der DP-Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Arendt. An ech ginn d'Wuert weider un d'Madamm Lydia Mutsch.

■ **Mme Lydia Mutsch** (LSAP).- Merci, Här President. Och mir kënnen eis de Mercien uschléissen, déi hei ausgedréckt gi sinn, virun allem un d'Ekip vum der Chamber ronderëm eise Generalsekretär a ronderëm den Här Rychlicki, déi alleguerten, en détail, eis d'Kontesituatioun konnte presentéieren an eis alleguerten dovunner konnten iwwerzeegen, dass hei propper geschafft ginn ass an dass och a voller Transparenz all d'Aarbechte gutt ofgewéckelt gi sinn.

Mir hunn equilibriéiert Resultater 2020. Mir hunn och scho Virinformatiounen vun 2021. Déi zwee Jore si gezeechent vum Covid, a mir sinn der Meenung, dass déi beschtméiglech Konditiounen geschaaft gi sinn, fir dass mir awer eis Aarbecht als Deputéierte konnte maachen.

Och dem Merci un d'Stad Lëtzebuerg wëlte mir eis gären uschléissen an da virun allem elo schonn dervunner profitéieren, fir eiser Chambersverwaltung schéi Feierdeeg ze wënschen, Merci fir déi gutt Aarbecht ze soen, an zum Ofschloss eisen Accord zu de Konten ze ginn, a virun allem och dem Rapporteur Merci ze soen, dass en hei eis all d'Detailler presentéiert huet.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Do kann ech nëmme soen: Merci gläichfalls. An ech ginn d'Wuert weider un den Här Jeff Engelen.

■ **M. Jeff Engelen** (ADR).- Merci, Här President. Ech géif dann dem Här Lies och wëlle Merci soe fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport. An ech wëll mech sämtleche Mercien uschléissen, och speziell der Gemeng vu Lëtzebuerg, fir hiert Zurverfügung-stelle vum Cercel. Ech mengen, dat war net näischt, well soss hätte mer net kënnen all déi Zäit iwwer tagen.

An zu de Konte géif ech den Accord brénge vun der ADR. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Engelen. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Merci, Här President. De Rapporteur huet, wéi gewinnt, hei eng exzellent Aarbecht gemaach. Et ass ëmmer eng Fläissaarbecht, déi Zuelen zesummenzedroen, wou de Service vun der Chamber immens gutt Viraarbecht leescht. Mee et muss ee se dann awer och nach esou virdroen, datt een dat versteet. Dofir e grouse Merci.

Ech mengen, d'Konte sinn exzellent. Et hätt ee kënnen mengen, datt duerch eng Pandemie d'Chamber, och duerch d'Plënneren, u sech vill méi Onkäschte gehat hätt. Dat huet sech mat anere Moins-valeurë kompenséiert, soudatt de Kont u sech net nëmme „le compte est bon“ ass, mee „le compte est très bon“, muss een u sech soen. Esou gutt ass e seelen. Dat weist, datt hei an der Chamber verantwortungsvoll mat den éffentleche Gelder ëmgaange gëtt, an datt een eeben och probéiert, all Euro zweemol ëmzedreien, eier een en ausgëtt.

Dat gesot, kënnen mir eisen Accord fir dës Rapport ginn.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.